

Tað er møguligt at yvirtaka føroyska loftrúmið

Poul Michelsen
løgtingsmaður
Framsókn

Løgtingið tók í 2012 undir við einum uppskoti til samtyktar (løgtingsmál nr. 179/2011) hjá Framsókn um, at landsstýrið skal arbeiða fyri at yvirtaka føroyska loftrúmið. Síðani hevur ein embætismannabólkur arbeitt við málinum og gjørt nakrar niðurstøður.

Formaðurin í Framsókn, Poul Michelsen, hevur spurt landsstýrismannin, hvørjar hann heldur høvuðsniðurstøðurnar vera, og um landsstýrismaðurin er sinnaður at arbeiða víðari við málinum og – um so er – hvussu hann heldur, at hetta kann verða gjørt.

Í svarinum ger Johan Dahl greitt, at tað er ikkiuttan avbjóðingar at fremja hetta málið, men at tað ber til undir ávísum treytum. Landsstýrismaðurin sigur, at hann fer at taka málið upp við landsstýrið um, hvussu frágreiðingin frá embætismannabólkinum skal fylgjast upp, men fær í løtuni ikki upplýst meira ítøkiliga um hetta.

Framsókn heldur at tað er rætt at arbeiða víðari við ætlanini at yvirtaka føroyska loftrúmið og heitir á landsstýrismannin um beinanvegin at seta ein arbeiðsbólk til at fremja neyðuga arbeiðið og fáa til vega neyðugu figgingina til hetta. Tað er av allarstørsta týðningi - bæði fyri vinnuligan framburð og tjóðarbygging - at kanna allar hugsandi møguleikar fyri nýggjum vitanarstørvum í landinum eins væl og at greina, hvørji ríkismál kunnu verða yvirtikin.

Bakgrund – svarið frá landsstýrismanninum:

Johan Dahl svarar at tað við verandi lógargrundarlagi ikki ber til at yvirtaka partar av loftferðsluøkinum (t.d. einans loftrúmið). Neyðugt er at yvirtaka alt málsøkið loftferðsla, um nakað skal yvirtakast. Hetta merkir tó ikki, at ein yvirtøka er ein fortreyt fyri at kunna skipa eitt serstakt loftferðsluøki yvir Føroyum, um Danmark og Føroyar annars semjast um tað.

Sambært Chicago-konventionini hava allir statir rættin til loftrúmið yvir tí øki, teir ráða yvir (føroyskt landaøki og út á 12 fjórðingar frá grundlinjunum). Danmark hevur tó gjørt avtalu við Ísland um, at ísland m.a. røkir eftirlitið við og veitir tænastr til en-route ferðsluna í føroyskum loftrúmi.

ICAO hevur samtykt eitt uppbýti av loftrúminum í sonevnd FIR-øki, sum eisini dekkja loftrúmið yvir havøki

í altjóða sjógvi. Avtalur eru í ICAO-regi gjørdar um, hvør skal røkja eftirlitið við flogferðsluni í hesum økjum og um figging av kostnaðinum. Føroyar eru umgyrdar av Reykjavík FIR á øllum síðum.

Í prinsippinum ber til at uppsiga avtaluna við Ísland og fráboða ICAO, at Danmark/Føroyar yvirtaka eftirlitið við føroyska loftrúminum. Í praksis er tó ivasamt, um hetta hevði haft nakra ávirkan, tí flogførini leggja sjálv sínar rutur til rættis, og kunnu tí velja at flúgva norðanfyri ella sunnanfyri føroyska loftferðsluøkið, um tað er ov tvørligt ella dyrt at flúgva gjøgnum tað. Harumframt er tað bert ein avmarkaður partur av transatlantisku flogferðsluni, sum í verandi støðu flýgur gjøgnum tað loftrúmið, sum Danmark/Føroyar sjálv kundu ásett (út á 12 fjórðingar).

Um størri partur av transatlantisku ferðsluni skal stýrast í Føroyum, má víðkast um økið, sum Føroyar hava ábyrgd av, t.d. við at fáa ICAO at góðkenna ein nýggjan føroyskan FIR, sum fevnir um part av tí FIR-økinum, sum Ísland í dag umsitir. Tað verður tó ikki ein løtt uppgáva at sannføra ICAO um hetta.

Um politiskt ynski er at arbeiða víðari við málinum at Føroyar skulu loysa uppgávur í s.v. tænastr til loftferðsluna í loftrúminum yvir Føroyum, eru serliga tveir møguleikar:

- At fyrireika eina umsókn

við business-case sum grundarlag fyri einum føroyskum FIR

Um Føroyar skulu hava sjálvstøðuga ábyrgd fyri meira enn avmarkaða føroyska loftrúminum út á 12 fjórðingar, er neyðugt at fyrireika eina føroyska umsókn, sum í smálutir lýsir teir búskaparligu, teknisku og/ella operativu fyrimunirnar við at stovna ein føroyskan FIR. Hetta krevur, at tað verður gjørd ein verulig business case, sum í smálutum lýsir, hvussu Føroyar ætla sær at loysa uppgávuna, og hvørjar avleiðingarnar vera fyri flogferðsluna, bæði figgjarliga, tekniskt og operativt.

Um henda kósин verður vald, kundi verið settur ein arbeiðsbólkur við neyðugum fakligum innliti í økið. Arbeiðið hjá arbeiðsbólkinum kundi so verið skipað í stigum. Arbeiðsbólkurin kundi í fyrstu syftu í samstarvi við ein uttanhýsis ráðgeva við sergrein innan loftferðslu útgreinað, hvørji viðurskifti eru týðningarmest at lýsa í einari umsókn til ICAO. Á hesum stigi er helst viðkomandi at seta seg í samband við ICAO og lodda dýpið hjá flogfeløgum, so tað kann tryggjast, at tað øll viðkomandi viðurskifti verða lýst. Eisini kann arbeiðsbólkurin fáa eina hylling á, hvat skal til, um nakar møguleiki skal vera at koma á mál.

Næsta stig hevði so verið at gjørt sjálva lýsingina. Neyðugt hevði verið við

uttanhýsis serfrøði til hetta, og ein møguligur arbeiðsbólkur mátti tí havt neyðuga figging til arbeiðið, um nakað munagott skuldi spurst burturúr.

Varð hendan leiðin vald, hevði tað kostað nakað av peningi at gera eina business case, og sannlíkindini fyri, at umsóknin verður gingin á mæti eru helst avmarkað. Rákið er í løtuni tað øvugta, har tosað mest verður um at leggja loftferðsluøkið saman undir felags stýring, fyri at gera skipanina einfaldari fyri flogfeløgini. Ein føroysk umsókn um at býta verandi FIR upp í minni partar hevði tí gingið beint móti hesum ráki, og tað er tí serliga neyðugt, at business casin er sannførandi og fakliga væl grundað.

- At loysa uppgávur í s.v. loftrúmið undir verandi uppbýti av FIRum

Ein annar møguleiki er, at Føroyar heldur enn at royna at stovnseta egnan FIR, í staðin seta sær fyri at gera avtalur við viðkomandi partar um, at føroyskir stovnar og/ella feløg loysa ávísar uppgávur í sambandi við eftirlit av flogferðslu v.m. í Reykjavík FIR. Fyrsta stig hevði tá verið at gjørt eitt ítøkiligt uppskot um, hvørjar uppgávur føroyskir myndugleikar ella feløg kundu loyst, og síðan tikið samband við danskar og íslenskar flogferðslu-myndugleikar um uppskotið. Um henda leið verður vald, eigur helst eisini at verða settur ein arbeiðsbólkur, sum kann gera nakrar innleiðandi

kanningar og spurt seg fyri, møguliga í samstarvi við uttanhýsis ráðgeva, áðrenn meira formligt samband verður tikið við Ísland og/ella Danmark.

Tað er tó neyvan nakar ivi um, at tað kann gerast trupult at sannføra aðrar partar um, at stovnar og/ella feløg í Føroyum skulu loysa størri uppgávur í sambandi við FIRin.

Um tað eydnast, hevði fyrimunurin við hesum tó verið, at Føroyar tá stigvist átaka sær uppgávur og betra um førleikarnar á loftferðsluøkinum, og at tað tá betri ber til at átaka sær meira umfatandi uppgávur seinni.

TVINGSILSSØLA

Týsdagin tann 22. apríl 2014, kl. 13:45 verður á Dómaraskrivstovuni, C. Pløyersgøtu 1, 100 Tórshavn hildin tvingsilssøla yvir ognina matr.nr. 414, Skopun – Sandur, Høvdarhagavegur 1, 240 Skopun (AS nr. 2-4/2014).

Talan er um eini eitt-plans hús, ið eru stoypt og hava flagtak. Øll vindeyguni eru upprunavindeygu.

Sambært tryggingarskjalinum er bygda økið 97 m2 og sambært tingbókini er grundøkið 536 m2 til støddar.

Húsini eru innrættað soleiðis: inngongd, køkur, stova/alrúm, 2 kømur, bryggers/fýrrúm og wc.

Frammanfyri húsini eru góð parkeringsviðurskifti og kunnu 4-5 bílar standa. Grótgærður er laðaður frammanfyri húsini við trappu upp til úthúrdøna.

Tvingsilssølan er umbiðin av Inga Højgaard, adv., Yviri við Strond 4, 100 Tórshavn, tlf. 203040 (sak nr. 5537901), sum kann geva nærri upplýsingar um ognina.

Tvingsilssøluuppgærd kann umbiðjast hjá nevnda advokati ella hyggjast ígjøgnum á Dómaraskrivstovuni.

FØROYA FÚTARÆTTUR, tann 28. Mars 2014.

Stakkals Winther

Felagið Føroysk Miðlafólk hevur í ár latið Wintherwheiðurslønina til KvF fyri villeiðing, øsing og niðurgerðing

Johan Petersen

Felagið fyri miðlafólki í Føroyum letur aftur í ár journalisti ella journalisttoymi, sum við serliga dygdargóðum journalistiskum handverki, miðvíst hevur viðgjørt og sett á breddan eitt týðandi samfelagsligt evni farna árið, Winther-heiðurslønina,

uppkallað eftir Niels Winther, sum gav fyrsta blað í Føroyum, Færingetidende, út.

Í ár fekk KvF heiðurin fyri viðgerð av málinum um Skálafjarðartunnilin og sendingina "Skálafjarðartunnilin – kosta hvat tað kosta vil". Ongin ivi er um, at hendan sending hevur uppi-borið heiðurin, um tað bert verður hugt at síðsta parti av fortreytunum, at seta á breddan eitt týðandi samfelagsligt evni farna árið.

Vánaligt journalistiskt handverk

Men hyggur tú at fyrra partinum, sum er við serliga dygdargóðum journalist-

iskum handverki, miðvíst at hava viðgjørt týðandi samfelagsligt evni ... so er eyðsýnt, at sendingin fellur so ómetaliga langtuttan fyri hesa áseting. Sendingin er ikki bert vánaligt journalistiskt handverk, men setir beinleiðis allar journalistiskar reglur til síðis.

Herumframt er hon brot á løgtingslóg um Kringvarp, løgtingslóg um fjølmiðla-ábyrgd, public service sáttmálan, leiðreglum hjá miðlafólki um góðan fjølmiðlasið og egnar ásetingar hjá KvF.

Brotið leiðreglur og kringvarpslóg

Skal bert nevna tvey dømi

burtur úr rúgvuni um vánaligt handverk og um hesi brot, sum nú verða heiðrað:

- Leiðreglurnar hjá Fjølmiðlanevndini, sum eisini standa á heimasíðuni hjá Føroyskum Miðlafólkum, áseta, at tey sum standa fyri skotum eiga at sleppa at svara og at svarið eigur at vera hóskað í vavi. Teir tveir, sum stóðu fyri skotum, fingi 10 % av senditíðini, meðan tey 20, sum skutu, fingi 90 % av tíðini
- Løgtingslóg um kringvarp ásetur m.a., at KvF skal vera óheft, fjøltáttað og sakligt. Teir 20 viðmerkjararnir eru valdir eftir hvørja met-

ing teir høvdu um málið. Undirritaði og serfrøðingar úr Eysturoynni sluppu ikki við, hóast vit bóðu um tað.

Journalistaruttan fakligan stoltleika

Er tað veruliga ongin journalistur í Føroyum, sum hevur so mikið av fakligum stoltleika, at hann torir at rópa varsko móti hesum óhugnaliga ráki í fjølmiðlum, har tann fremsta uppgáva er villleiðing, øsing og niðurgerðing? Og sum teir nú eru farnir at heiðra hvønn annan fyri. Hetta er størsta hóttanin móti okkara fólkaraði.

Stakkals Winther!